Contributed by Daniel Tanuro
woensdag, 21 september 2011 -

Sinds de catastrofe van Fukushima trachten de Belgische verantwoordelijken de publieke opinie gerust te stellen. Op 15 maart heeft de ministerraad een moratorium gedecreteerd op kernenergie zodat veiligheidstests kunnen worden uitgevoerd op de centrales. “Geen enkele beslissing zal worden genomen wat betreft kernenergie zolang de resultaten van deze tests niet bekend zijn”, verklaarde Paul Magnette, de minister voor energie. Deze beslissing was slechts een rookgordijn. In werkelijkheid doen de regering in lopende zaken en de meerderheid van de partijen er alles aan om het voortbestaan van Doel en Tihange te bestendigen tot na de in de wet van 2003 voorziene deadline. Omdat het onmogelijk is om zich te ontdoen van deze moordende energie? Neen, omdat GDF Suez weigert aftstand te doen van haar superwinsten en … omdat de politiekers de laarzen likken van Electrabel.

Is het echt nodig de veiligheid van de nucleaire centrales te testen in België? Technisch gezien niet. Eind 2010 bracht het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle een rapport uit over de verlenging van Doel 1 en 2 en van Tihange tot na 2015. Conclusie van het FANC: in 2010 werden 43 veiligheidsproblemen vastgesteld bij deze drie reactoren. De minister van binnenlandse zaken Annemie Turtelboom (VLD), weigerde om er meer over te zeggen.

In een interview in Humo gaf de nucleaire chemicus Alain de Halleux twee indicaties: “Doel 1 is gevaarlijk want er is geen solide betonnen fundering onder de centrale en het deksel van de reactortank van de Tihange 1 is fragiel” (1). Slaap maar op uw twee oren, brave mensen.Een rookgordijn

Is het echt nodig de veiligheid van de nucleaire centrales te testen in België? Politiek gezien wel. Om de bevolking te doen geloven dat de regering handelt als goede huisvader, bekommerd om de veiligheid van de burgers. Hier is echter niets van aan. In oktober 2009 sloot de regering Leterme een pact met GDF Suez: de verlenging van de levensduur van de centrales in ruil voor een jaarlijkse bijdrage aan het overheidsbudget. Alle experten zeggen het: gebouwd om een twintigtal jaar te kunnen functioneren, vertonen de reactoren naarmate hun leeftijd stijgt steeds meer falingsrisico’s. Volgens dit akkoord zal het voortbestaan van de oudste reactoren gerekt worden tot 40 jaar. In deze deal met de elektriciteitsproducenten werd de kwestie van de veiligheid niet eens aangehaald. Niet één lijn, niet één woord!

Achter het rookgordijn van de stresstests wordt de maximale winst nagejaagd. Eens de afschrijvingskost van een centrale volledig vereffend is, wordt de kostprijs van elektriciteit heel laag. Maar in België betalen consumenten voor hun stroom 15 a 30% meer dan in de buurlanden. Daar komt nog bij dat de overheid de nucleaire industrie massaal gesteund heeft, en nog steeds steunt. Deze twee elementen hebben het Electrabel mogelijk gemaakt de centrales na 20 jaar af te schrijven

zonder enige inspanning vanwege de aandeelhouders. Ter compensatie had het bedrijf beloofd om haar prijzen de laten zakken zodra de afschrijvingskosten vereffend waren, maar ze heeft haar woord niet gehouden. Het resultaat is dat de elektriciteitsproducenten bovenop de winst een superwinst ontvangen. Dit is wat men de nucleaire rente noemt. De CREG (regulatiecommissie van elektriciteit en gas) schat deze tussen de 2 en de 2,7 miljard euro per jaar.De kip met de gouden atoomeieren

Het is dus niet moeilijk te begrijpen: hoe meer Electrabel de levensduur van haar afgeschreven centrales verlengd, hoe meer haar winsten aangevuld worden met royale superwinsten. Even de cijfers op een rij zetten: volgens het bedrijf zou de verlenging van de levensduur van Doel 1 en 2 alsook van Tihange 1 (de drie oudste reactoren die in 2015 moeten sluiten volgens de wet van 2003 op de uitstap uit kernenergie) 800 miljoen euro aan de aandeelhouders kosten. De verlenging van het openhouden de andere vier reactoren zou waarschijnlijk veel duurder zijn gezien hun grotere capaciteit. Maar, zoals wordt aangetoond door het ACW, worden deze bedragen ruimschoots gedekt door de verwachte opbrengsten van de verlenging van de centrales, dewelke door het CREG rond 12 miljard euro geschat wordt bij een verlenging van 10 jaar en rond de 17 miljard in het geval van een verlenging van 20 jaar (2). Dus 12 a 17 miljard euro rente. Dus superwinsten bovenop de gewone winsten. Deze worden voor Electrabel geschat op 27 miljard euro in het geval van een verlenging van 20 jaar (3). De kip met de gouden eieren…

Ter herinnering: Electrabel heeft in 2010 35 miljoen euro aan belastingen betaald op een winst van 808 miljoen (een belastingsvoet van 4,33%) (4). Nog erger: in 2008 had het bedrijf 94 miljoen teruggevorderd van de overheid. In 2009 betaalde ze amper 0,04% belastingen (een half miljoen euro op een winst van een half miljard). Allemaal dankzij de fiscale inventiviteit, terwijl de basis aanslagvoet voor bedrijven 33,99% bedraagt. In deze context is de bijdrage van Electrabel aan het budget van de overheid, dewelke Magnette voorstelt om op 250 miljoen per jaar vast te stellen, een goede zaak voor de elektriciteitsproducenten: het laat hen toe zich voor te stellen als vrijgevige donateurs terwijl ze de collectiviteit zonder scrupules plunderen… Met de actieve medeplichtigheid van de PS-minister die eerder al de schatting van de rente door de CREG aan de kaak stelde, in plaats van GDF Suez en Albert Frère, zijn grootste aandeelhouder, in beschuldiging te stellen.De leugens van Magnette

Om zijn steun aan Electrabel te verbergen doet de “socialist” Magnette alsof de verlenging van de centrales de beste keuze is vanuit ecologisch- en sociaal oogpunt: “We kunnen toch beslissen te sluiten in 2015, maar men zal dan moeten aanvaarden dat men structureel importeerder wordt van elektriciteit uit Frankrijk, alwaar ze geproduceerd wordt met kernenergie, en we spoedig gascentrales moeten bouwen. Dit heeft een zeer belangrijke kost, het vragen van vergunningen, en een belangrijke stijging van onze CO_2-uitstoot tot gevolg. (…) Het uitstel van de sluiting wordt gemotiveerd door praktische overwegingen, niet door ideologische” (5).

Dit was voor Fukushima. Na de catastrofe heeft de minister zijn vertoog omgebogen om zich voor te stellen als een antinucleair… maar deze keer tegen zijn wil in. Hij is nu verplicht om de onvolkomenheden van de wet van 2003 aan te halen. “De wet van 2003 decreteert de uitstap uit kernenergie. Ze organiseert het niet. Ze heeft een originele tekortkoming”, verklaarde hij op het RTBF. Waarom zich dan niet inspannen om deze tekortkoming te verhelpen, vraagt de journalist? Antwoord: “We waren er bijna voor de val van de regering. Het heeft een debat gevergd van 2 à 3 jaar. Fukushima heeft vanuit dat oogpunt een effect gehad (…). Het principe van de kernuitstap is herbevestigd en dat, dat is goed” (6). Wat een lef vanwege een man die niets anders gedaan heeft gedurende al deze jaren dan Electrabel naar de mond te praten!

Fukushima of niet, de lijn van de Belgische regering blijft onveranderd: men verlengt de levensduur van de centrales. Men verlengt ze terwijl men onverschillig is ten aanzien van het leven van miljoenen mensen van wie de gezondheid ernstig geschaad zou worden indien een ongeluk zoals in Fukushima zich in Doel of Tihange zou voordoen (7). Men verlengt ze terwijl men minachtend doet

over het feit dat het perfect mogelijk is zich onmiddellijk te ontdoen van Doel 1 en 2 en van Tihange 1, zonder schadelijk effect op de bevoorrading en zonder bijkomende import van energie. Men negeert de alternatieven: men weigert om de hebzucht van de aandeelhouders in vraag te stellen, alsook het productivisme en de dictatuur van de kapitalisten van de energiesector. Men verlengt de levensduur van de centrales omwille van “praktische en niet omwille van ideologische redenen”, aldus Magnette. Inderdaad, op dit punt zijn we het roerend eens met de minister: hij en zijn collega’s hebben evenveel ideologie als een speculant ethiek in zijn schedel heeft. Het enige wat voor deze mensen telt is de “praktische dwang” van de winst die, zolang er geen sociale opstand komt, de hele mensheid veroordeelt tot andere Tchernobyls, andere Fukushima’s, andere Feluys (8).

(1) Le Soir, 4/4/2011

(2) MOC, « Motion relative à la production d’électricité et à l’énergie nucléaire » (16 juin 2011).

(3) Trends, 23/9/2009

(4) De Morgen 23/5/2011

(5) La Libre, 11 et 15/5/2010

(6) RTBF, Matin Première, 28/6/2011

(7) Declan Butler in Nature, 21 april 2011,

(8) Lek van radioactief iodium aan het IRE van Feluy in augustus 2008, geklasseerd op 3 op de schaal van ernst INES dewelke 7 graden kent.

“Risico” niet met “waarschijnlijkheid” verwarren

Men zegt dat de het nucleaire risico beperkt zou zijn. Dit is een volstrekte leugen. Het risico wordt gedefinieerd als het product van de waarschijnlijkheid door de gevolgen. De waarschijnlijkheid van een kernfusie is zwak (maar nochtans groter dan de kans om de Lotto te winnen!), maar de gevolgen zijn onmeetbaar. Het risico is dus onaanvaardbaar. D.T.

Men kan zich er van ontdoen, maar niet zonder antikapitalistische maatregelen!

Meerdere studies tonen de mogelijkheid om uit kernenergie te stappen. De geïnteresseerde lezers kan men verwijzen naar de studie die de APERE gerealiseerd heeft op vraag van de GRAPPE, of aan deze die ‘Zero Emissions solutions’ heeft geproduceerd in opdracht van Greenpeace. Over het algemeen hebben deze werken een zwakte: ze onderschatten de objectieven op klimaatvlak. Ze plaatsen zich in feite in het kader van het “energie- en klimaatpakket” van de Europese Unie, wat een vermindering van de uitstootgassen van 20% in 2020 beoogt. Een ontoereikend objectief. Om een kans te maken om een opwarming van 2°C niet te veel te overstijgen, moet men volgens het GIEC 25 tot 40% bereiken. De 40% dringen zich op gezien de onderschatting van de ontwrichting van de ijskappen. Op het niveau van de Europese Unie zal volgens het “Energy Revolutio”-scenario dat gerealiseerd werd door Duitse specialisten de reductie met de helft van de energieaanvraag nodig zijn, wil men een kernuitstap en tegelijk de redding van het klimaat bekomen. Dit is niet mogelijk zonder het terug in vraag stellen van het productivisme en de winst. Dit vereist namelijk de nationalisatie zonder schadeloosstelling van de energiesector. De macht van GDF-Suez, EON, RWE, enz. moet gebroken worden. De rijkdom die door deze trusts vergaard werd moet naar de publieke

sector overgedragen worden. Enkel zij kan een overgang naar hernieuwbare energie bewerkstellingen die zowel sociaal rechtvaardig als ecologisch efficiënt is.